

AcW-2016/283381

Eindconcept d.d. 13 februari 2017

WERKPROGRAMMA 2017

1. Inleiding

De Adviescommissie Water¹ adviseert, gevraagd en ongevraagd over het nationale waterbeleid aan de bewindspersoon verantwoordelijk voor het waterbeleid. In het huidige kabinet is dat de minister van Infrastructuur en Milieu, mevrouw Schultz van Haegen.

Het werkprogramma beschrijft welke onderwerpen in 2017 door de commissie worden geagendeerd. De keuze van adviesonderwerpen hangt af van actuele ontwikkelingen en beleidsvragen, en kan dus in de loop van het jaar veranderen. Dat geldt te meer daar er in 2017 een nieuwe bewindspersoon voor water zal aantreden.

Voor een aantal onderwerpen zal de commissie eerst een verkenning uitvoeren naar de vragen die spelen. Na de verkenningsfase zal in overleg met het ministerie worden besloten of en wanneer een advies verder zal worden uitgewerkt.

In 2016 heeft de commissie adviezen uitgebracht over Waterkwaliteit, het Bestuursakkoord Water en over een Integrale Omgevingstoets. De commissie volgt de ontwikkelingen op deze onderwerpen, en op terreinen waarover zij in eerdere jaren advies heeft uitgebracht. Wanneer daar aanleiding toe is, zal zij vervolgcacties ondernemen.

Het werkprogramma is tot stand gekomen op basis van te verwachten beleidsontwikkelingen en de vragen van de bewindspersoon. Met de minister van IenM is overleg gevoerd over het conceptwerkprogramma.

Een aantal aandachtsvelden in relatie tot het waterbeleid vormt de basis voor de adviezen van de commissie: veiligheid tegen overstromen, wateroverlast, zoetwatervoorziening, waterkwaliteit, ruimtelijke ordening, financiering, bestuurlijke organisatie, kennis en innovatie. De commissie volgt de uitvoering van het Deltaprogramma. Actuele ontwikkelingen binnen de aandachtsvelden zijn richtinggevend voor de keuze van de adviesonderwerpen. De commissie let op het al dan niet aanwezig zijn van dwarsverbanden tussen de verschillende aandachtsvelden in relatie tot het waterbeleid. De AcW beoogt vervolgens oplossingsrichtingen aan te reiken voor een beter functioneren van het waterbeleid en -beheer.

In dit werkprogramma is de samenstelling van de commissie en het vergaderschema voor 2017 opgenomen. Een overzicht van alle eerdere adviezen van de AcW staat in bijlage 2. Uitgebreidere informatie over de commissie is te vinden op de website www.adviescommissiewater.nl.

---

¹ Instellingsbesluit: Sb 3 maart 2004, nr. 43 p 21.

2. Adviesonderwerpen 2017

Wateroverlast (ruimtelijke adaptatie)

Water en ruimtelijke ordening zijn nauw gerelateerd. Dat betreft het ruimtelijk inpassen van waterstaatskundige werken en het meekoppelen van (ruimtelijke) opgaven met de wateropgaven, maar ook het rekening houden met water in de ruimtelijke ordening van het stedelijke en landelijk gebied. Met toenemende aandacht voor klimaatadaptatie is een extra dimensie toegevoegd aan deze opgave.

In de deltabeslissing ruimtelijke adaptatie (2014) hebben overheden daarom samen de ambitie vastgelegd dat Nederland in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht en dat daartoe uiterlijk in 2020 klimaatadaptief wordt gehandeld. Sindsdien werkt het generieke deelprogramma Ruimtelijke Adaptatie aan de verdere uitwerking van deze deltabeslissing. In 2016 is besloten dat – in navolging van het deltaplan Waterveiligheid en het Deltaplan Zoetwatervoorziening – er een Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie zal worden uitgewerkt dat als onderdeel van het Deltaprogramma 2018 met Prinsjesdag 2017 zal worden uitgebracht.

De AcW zal een advies uitbrengen dat input oplevert voor het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. De nadruk van het AcW-advies ligt op het thema wateroverlast in het stedelijk en landelijk gebied, zonder daarbij de relatie met droogte, waterveiligheid en hittestress uit het oog te verliezen. De commissie kijkt zowel naar wateroverlast uit het regionale watersysteem (t.g.v. langdurige regenval) en wateroverlast t.g.v. piekregenbuien ('water op straat'). Het advies gaat in op de wisselwerking tussen beide typen wateroverlast en op de wisselwerking tussen stedelijk en landelijke gebied. De vraag die de commissie zich stelt is vooral hoe het thema wateroverlast in de ruimtelijke adaptatie in uitvoering daadwerkelijk gestalte krijgt.

Timing advies: april 2017

Evaluatie watergezant

De AcW is door de minister van I&M gevraagd het functioneren van de watergezant te evalueren twee jaar na instelling van deze nieuwe functie in het voorjaar 2015. Het gaat daarbij om de vraag hoe deze functie bijdraagt aan de realisatie van de internationale waterambities van het rijk (I&M, BuZa en EZ).

Tot de taken van de watergezant horen ondermeer het uitdragen van Nederlandse expertise op gebied van integrale deltabenadering, het vormen van slimme (internationale) coalities en het stimuleren van politiek draagvlak. Waar gewenst vervangt de watergezant de ministers bij internationale overleggen/bijeenkomsten.

De AcW zal bezien wat het instituut watergezant de afgelopen periode heeft opgeleverd, naar sterktes en zwaktes en aanbevelingen doen voor het al dan niet voortzetten van de functie, positionering, sturing en/of invulling van de functie.

Timing advies: juni 2017

Financieringsvormen water

In meerdere recente adviezen is de AcW tot de conclusie gekomen dat er behoefte is aan nieuwe arrangementen voor financiering gericht op meer integrale inzet van bestaande middelen. Voor integrale (gebieds)ontwikkelingen blijken de huidige financieringsinstrumenten niet te voldoen, omdat kosten en baten vaak niet bij dezelfde partij liggen. Financiering over de grenzen van begrotingen van verschillende partijen

heen zou mogelijk moeten zijn. De AcW zal verkennen of dit onderwerp in aanmerking komt om verder te worden uitgewerkt in een apart advies.

Timing advies: verkenning 2^e kwartaal, eventueel advies eind 2017

Noordzee

Het Noordzeebeleid van het Rijk stelt de kaders voor ruimtelijk gebruik van de Noordzee in relatie tot het mariene ecosysteem. In 2014 is de Gebiedsagenda Noordzee 2050 uitgebracht, die een stip op de horizon biedt voor de verdere ontwikkeling van het beleid. Deze gebiedsagenda heeft verdere uitwerking gekregen in de Beleidsnota Noordzee 2016-2021 die onderdeel is van het Nationaal Waterplan 2 (NWP). De commissie MER heeft in haar advies over het concept Nationaal Waterplan aangegeven dat het onduidelijk is in hoeverre ambities ten aanzien van ecosystemen en overige ontwikkelingen op de lange termijn realiseerbaar zijn. Nu wordt onder leiding van het ministerie van IenM toegewerkt naar een Noordzeestrategie 2030. Die moet in 2018 gereed zijn. En eerste stap is een strategische Agenda Noordzee 2030, die de strategische opgaven bevat inclusief spanningen en kansen.

De Noordzee is een economisch hoog dynamisch gebied met daarnaast grote ecologische opgaven. Dit vraagt om ruimtelijk afstemmen, ordenen en organiseren van activiteiten, het afwegen van conflicterende ruimtelijke claims en het bieden van een nieuw ruimtelijk perspectief. Vragen zijn er over de (on)mogelijkheden van medegebruik van de Noordzee door visserij, delfstoffenwinning etc. Dat moet nog verder uitgewerkt worden in de Noordzeestrategie die input zal geven voor de Nationale Omgevingsvisie. Het gaat dan om doorwerking van de energievisie, nieuwe ruimteclaims, visie op internationaal netwerk van natuurgebieden, energienetwerken (supergrids) en transportnetwerk (land-zee met havens als knooppunten).

De AcW zal verkennen of dit onderwerp in aanmerking komt om verder te worden uitgewerkt in een apart advies.

Timing advies: verkenning 2^e of 3^e kwartaal 2017, eventueel advies eind 2017/begin 2018..

Hoofdwatersysteem

In het Deltaprogramma zijn deltabeslissingen op hoofdlijnen genomen over het hoofdwatersysteem, waaronder het rivierengebied, het IJsselmeergebied, de Zuidwestelijke Delta en de Waddenzee. Voor veel van deze wateren worden de Deltabeslissingen verder uitgewerkt binnen de gebiedsgerichte deelprogramma's van het Deltaprogramma. In de praktijk blijken naast het Deltaprogramma ook nog andere vraagstukken te spelen die de analyses tot aan de Deltabeslissingen toch wat minder aandacht hebben gehad, zoals waterkwaliteit, economische ontwikkeling, waaronder energieopwekking en recreatie, en natuurontwikkeling. Ook vragen m.b.t. veerkracht (resilience) en meer ruimte geven aan natuurlijke processen (building with nature) blijven om aandacht vragen. Gezien de complexiteit en het grote aantal betrokken partijen blijkt het in de praktijk moeilijk om financiering te vinden voor deze integrale projecten (voorbeeld Grevelingen).

De AcW zal verkennen of dit onderwerp in aanmerking komt om verder te worden uitgewerkt in een apart advies.

Timing advies: verkenning 3^e of 4^e kwartaal, eventueel advies medio 2018

Grondwater

Afgelopen jaren is de Structuurvisie Ondergrond ontwikkeld. Grondwater was daarbij een van de aspecten. Grondwater is ook een belangrijk, maar vaak vergeten, onderdeel van de Kaderrichtlijn Water. Te veel, te weinig en/of te vies grondwateroverlast hangt samen met gebruiksfuncties en met klimaatadaptatie. De taak- en rolverdeling is bij veel partijen niet altijd even duidelijk. De AcW zal verkennen welke vragen er op het gebied van grondwater spelen. Het gaat daarbij om de bescherming van het grondwater in relatie tot gebruik van de ondergrond, om de relatie met bodemdaling en om grondgebruik. De commissie ziet meerwaarde voor een agenderend advies over dit onderwerp.

De AcW zal verkennen of dit onderwerp in aanmerking komt om verder te worden uitgewerkt in een apart advies.

Timing advies: verkenning 4^e kwartaal, eventueel advies medio 2018

Mogelijke adviesonderwerpen

Dit betreft onderwerpen die de commissie volgt. Indien de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, kan de commissie besluiten over deze onderwerpen een advies uit te brengen.

Thema Positie en rol van het waterschap bij integrale (gebieds)ontwikkelingen

Ruimtelijke inrichting (laag 2) bij de meerlaagsveiligheidsbenadering

Delta-aanpak waterkwaliteit en zoetwater

Topsector Water en internationaal

Grensoverschrijdend waterbeheer

BIJLAGE 1.

Vergaderschema Adviescommissie Water 2017

23 februari
20 april
19 juni
21 september
20 november

Samenstelling commissie

Ir. J. (Hans) van der Vlist	- voorzitter
Mw. ir. I.M. (Ineke) Bakker	- vice-voorzitter
Prof. dr. J.T.A. (Hans) Bressers	
Mw. L.C.A. (Lieve) Declercq MSc	
Prof. ir. S.N. (Bas) Jonkman	
Ing. Jac.G. (Koos) Van Oord	
Prof. dr. Ing. S. (Sybe) Schaap	
Drs. H. (Harry) van Waveren	

Drs. W.J. (Willem Jan) Goossen	- secretaris
Mw. drs. J.L.M. (Annemieke) Hoogeveen	- adjunct secretaris
Mw. M.M. (Magda) Caffé	- medewerker
Mw. M.E.J. (Monique) Bor	- managementassistente

Contactgegevens

Secretariaat Adviescommissie Water
Bezoekadres: Plesmanweg 1-6, 2597 JG Den Haag
Postadres: Postbus 20904, 2500 EX Den Haag
E-mail: info@adviescommissiewater.nl
Website: www.adviescommissiewater.nl

BIJLAGE 2.

Overzicht van adviezen uitgebracht door de Adviescommissie Water

2004

- Advies met betrekking tot "Water in Beeld 2004"
- Tussentijdse monitor implementatie Nationaal Bestuursakkoord Water
- Advies over de Nota Ruimte
- Advies met betrekking tot Verzekeren en wateroverlast

2005

- Advies met betrekking tot "Water in Beeld 2005"
- Advies over de MKBA waterbodems
- Veiligheid tegen overstromen: rapport over de mate waarin waterschappen zijn voorbereid op crisissituaties
- Advies over de decembernota 2005

2006

- Aanbevelingen inzake verzekeren en wateroverlast
- Advies over de ontwerp Waterwet
- Advies Veiligheid tegen overstromen

2007

- Advies over de Decemhernota 2006
- Advies over Nederlands waterbeheer in Europees en grensoverschrijdend perspectief
- Advies over de Watervisie

2008

- Advies over de kabinetsreactie op de aanbevelingen van de Deltacommissie 2008
- Mondeling advies over het eerste concept Nationaal Waterplan

2009

- Advies over communicatie in het waterbeleid
- Advies over het ontwerp Nationaal Waterplan
- Advies over de Deltawet

2010

- Advies over doelmatig waterbeheer

2011

- Mondeling advies en voorlopig schriftelijk advies normering waterveiligheid
- Brief over verzekeren van wateroverlast
- Advies over onderwijs en arbeidsmarkt delta- en watertechnologie

2012

- Advies waterveiligheid
- Advies over de bestuurlijke balans in het waterbeheer

2013

- Advies zoetwatervoorziening

2014

- Advies Meerlaagsveiligheid
- Advies Governance Deltaprogramma
- Advies over Innovatie in de Waterketen (*loopt door in 2015*)

2015

- Advies over Innovatie in de Waterketen
- Briefadvies Waterkwaliteit
- Advies over het Waterschapsbestuur
- Advies over Water in de Nationale Omgevingsvisie

2016

- Vervolgadvies over Waterkwaliteit
- Advies over het Bestuursakkoord Water

2017

- Advies over Integrale toetsing van Omgevingskwaliteit (in samenwerking met het College van Rijksadviseurs, op 20 januari 2017 uitgebracht).